

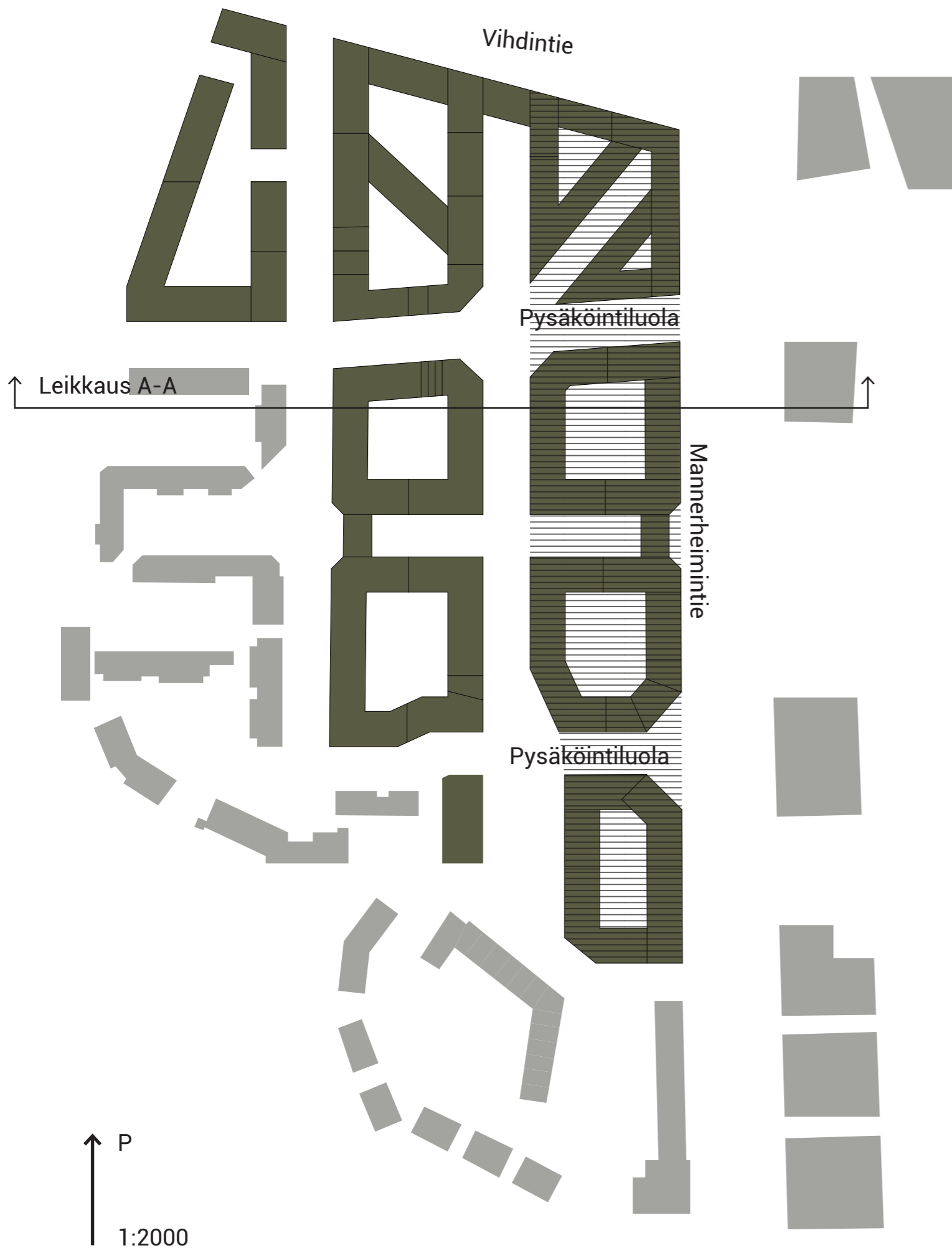
Haaganpuro

Lisää kaupunkia Pikku Huopalahteen

Urbaania, tiivistä, käveltävää, sekoittunutta ja vaihtelevaa korttelikaupunkia

Tavoite:

Tämän maankäyttöehdotuksen tavoitteena on esittää malli Haaganpuron alueen rakentamiselle konseptilla, joka perustuu tiivydeltään ja kaupunkipalveluiltaan Punavuoren, Kruununhaan, Töölön tai Kallion kaupunginosien maankäyttöperiaatteisiin. Toiminnoiltaan ja ilmeeltään rikkaan sekoittunutta ja vaihtelevaa kaupunkiympäristöä tuottavassa mallissa liikkuminen perustuu julkiseen liikenteeseen, pyöräilyyn sekä kävelyyn ja katutila on avoin muillekin käytöille kuin liikenteelle. Mallin mukaisen tiiviin ja urbaanin kaupunkirakenteen aikaansaaminen edellyttää mekaanisesta normiohjauksesta joustamista ja normien tarpeellisuuden kokonaisarviointia mm. valokulma-, pyörätilojen sijainti-, autojen paikoitus-, melu-, pienhiukkaskasnormien osalta. Toisaalta kaupunkitilojen ja rakennusten laadun nostaminen nykyistä korkeammalle tasolle edellyttää jopa aiempaa tiukempaa asemakaavamääräyksiin tapahtuvaa rakentamisen kontrollointia.

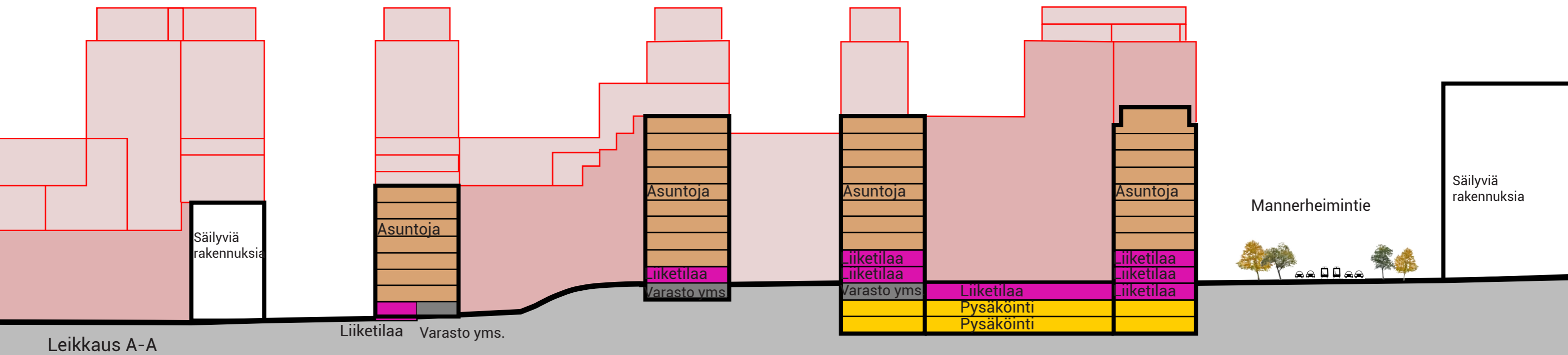
Kymmenen perustetta alueen tiiviille korttelikaupunkimaiselle rakentamiselle:

1. Helsingin asuntopoliittiset tavoitteet tuottaa asuntoja kysyntää vastaavasti.
2. Alueen sijainti lähellä keskustaa ja mahdollisuus käyttää sen maata hyödyksi mahdollisimman tehokkaasti.
3. Kantakaupungin asunnot ovat hintatasolla mitaten kaikkein halutumpia. Siksi niitä tulisi tuottaa lisää.
4. Umpikorttelimaista kaupunkiympäristöä ei ole juuri rakennettu lisää sotien jälkeen.
5. Ympäristölliset ja ekologiset syyt rakentaa tiivistä ja energiatehokasta: yhdyskuntarakenteen hajautumisen hallinta.
6. Tiiviys täällä säästää maata rakentamiselta jossakin muualla ja siten tarvetta mm. arvokkaiden viheralueiden rakentamiselle.
7. Tiiviyden myötä käveltävyys ja lähipalvelut toteutuvat käytännössä.
8. Alueesta voidaan luoda ympäröivien tiivistyvien asuinalueiden keskus.
9. Urbaania kulttuuria pidetään luovuutta edistävänä sekä uusia ideoita ja innovaatioita synnyttävänä.
10. Pikku Huopalahden asukasmäärä, n. 7350 (v. 2013), lisääntyy yli 4000:lla ja ylittää 10 000 asukasta, jota pidetään edellytyksenä metroaseman rakentamiselle.

Tiiviissä kaupungissa katot ovat liian arvokkaita, jotta niiden tarjoamia virkistysmahdollisuuksia ei käytettäisi hyväksi.
 Kuva New York: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:New_York_City_view_from_Empire_State_Building_18.jpg

Tunnuslukuja:

Alue n. 55 000 m²

Pinta-alasta rakennusalaa n. 53%, katuja 28% ja pihvoja 19% (lisäksi katoista n.60% viherkattoja ja terasseja)

Asukasmäärä n. 4400, työpaikkoja n. 1000

Rakennusala n. 29 200 m²

Kerrosala n. 220 000 kem²

Rakennusten korkeus 6-17 kerrosta, keskikorkeus 8 kerrosta

Asuinhuoneistoja n. 2500 kpl, liikehuoneistoja n. 150 kpl, keskikoko 70 m²

Kellaritilat, työ-, varasto- yhteistiloja n. 55 000 m²

Polkupyöräsäilytystilat maan alla (1kpl /30 as-m²) n. 5 900 kpl / 7 600 m²

Aluepaikointikeskus maan alla n. 1500 autolle 32 000m², 0,3 /as (vrt. Hki normi 1 ap / 135 k-m²) Pysäköinnistä 65% toteutetaan aluksi ja loput 35% myöhemmin tarpeen mukaan.

Mannerheimintien kaupp- ja viihdekeskus, maan alla 1-2 tasossa n. 15 000 - 30 000 m²

Kokonaisala n. 337 000 m²

Aluetehokkuus $e_a = 4,0$ n. 40 000 m²/ ha

Väestötiheys 80 000 /km² (vrt. Torkkelinmäki 28 000/ km², Kallio 16 494 /km², Arabianranta 7 930 / km²).

Väestötiheyden ero on näin, koska suunnittelualan vertailukohtina on kokonaisia kaupunginosia.

Kuva: ©Niilo Tenkanen

Maankäytön periaatteet:

Kaupunki- ja korttelirakenne, kaupunkikuva ja katutila

Kaupunkirakenteellisesti ehdotuksessamme suunnittelulähtökohtana on synnyttää tiivistä kivikaupunkia, joka on uutta ajallemme ja suunnittelualueen lähiympäristölle, mutta jonka peruseriaatteet nousevat Helsingin kantakaupungin kaupunkisuunnitteluperinteistä. Suunnittelualue sijaitsee vain noin neljän ja puolen kilometrin päässä Helsingin ydinkeskustasta ja on tulevaisuudessa kantakaupungin laajentuessa Hämeenlinnanväylän mahdollisen bulevardisoinnin myötä entistä selvemmin Helsingin sisäkaupungin osa.

Aluetehokkuus ehdotuksessa on e_a 4,0 ja alueen pinta-alasta noin 53% on rakennus-alana, 28% katutilana ja 19% piha-alana puistopihoille. Alueelle sijoittuu asuntoja yli 4000:lle asukaalle ja työpaikkoja noin 1000 kappaletta. Tiivistä urbaania ratkaisua puoltavat mm. asuntopoliittiset, taloudelliset ja ekologiset syyt. Tiivis aluerakenne luo lisäksi edellytyksiä ihmisten aktiiviselle vuorovaikutukselle ja on siten myös sosiaalisesta näkökulmasta tavoiteltava.

Ehdotuksen asemakaavan korttelirakenne pohjautuu ruutukaavaan, minkä johdosta kadut ovat pääosin suorita ja avaavat pitkiä katunäkymiä etenkin etelä-pohjoissuunnassa. Ruutukaavaa on paikoin mukailtu tonttien linjausten, korkeuskäyrien ja esteettisten valintojen mukaan. Mannerheimintien varren kortteli sekä siitä länteen sijoittuva etelä-pohjoinen suuntainen katu ovat Mannerheimintien korkeustasossa. Osa tältä kadulta länteen lähtevistä kaduista laskee pariisilaisvaikutteisina portaitkoina kohti matalampaa sijaitsevaa

Kytösuontietä. Suunnittelualueelta on avattu joitakin maisemalinjoja myös Mannerheimintien toiselle puolella sijaitsevien kortteleiden taakse. Suunnittelualueen korttelit ovat pääosin umpikortteleita, joista osa on täysin umpinaisia – osaan on puolestaan avattu läpikulkureittejä. Ihanteena ovat olleet suurpihakorttelit. Korttelit jakautuvat pieniin tontteihin, jolloin ne sopivat myös pienille rakennuttajille.

Pikku Huopalahden vanhalla alueella Kytösuontien eteläpäässä asuinkerrostalon alittava tunneli on otettu osaksi suunnitelmaa ja vastaavia ratkaisuja sovellettu sekä itäisemmän etelä-pohjoinen-suuntaisen kadun pohjoispäässä, Mannerheimintien varrella ja Kytösuontien varrella. Kaupunkikuva on Vihdintien ja Mannerheimintien varrella kantakaupunkimaisen muurimainen ja sitä rytmittävät vertikaalisesti kerrostalojen torniaiheet. Vihdintien ja Mannerheimintien kulmaa on "kantakaupungin porttina" korostettu muuta rakentamista korkeammalla tornilla, joka toimii vastinerakennuksena Manskun Rastin jälkimmäisen vaiheen 13-kerroksiselle rakennusosalle. Tornirakennuksen varjo lankeaa pääasiassa Mannerheimintien ja Vihdintien risteysalueelle, eikä se siten varjosta asuntoja. Torniaiheita sijoittuu ehdotuksessa Pikku Huopalahden 1990-luvulla rakennetun alueen tavoin paikoin myös kadunkulmiin.

Jalankulkijan tasolla keskeisiä kaupunkikuvallisia elementtejä ehdotuksessa ovat puukujanteet, kadunvarsiliiketilat, yksilölliset kerrostalot sekä porttikäytävät, jotka avaavat näkymiä puistopihoille. Kytösuontien varrella katukuvalla antavat ilmettä ensimmäisen kerroksen asuntojen sisäänkäyntiportaitkot. Julkisivujen ilmeessä vältetään monotonisuutta sekä liian suurimittakaavaista ja jäsentymä-

töntä ilmettä. Työpaikkarakennuksia ei sijoiteta yhtenäiseen rintamaan, vaan hajautetusti eri puolella aluetta eri toimintoja keskenään sekoittaen ja myös työpaikkarakennuksiin on sijoitettava kadunvarsiliiketiloja. Näin ehkäistään yksitoikkoisen kaupunkikuvan syntymistä.

Viher- ja virkistysalueet

Uuden alueen viherrakennetta ovat sen avoimet läpikuljettavat puolijulkiset puistopihat leikki- ja oleskelupaikkoineen. Keskuspäiväkodin yhteyteen tulee oma piha-alue. Pääasiassa suunnittelualueen tulevat asukkaat kuitenkin hyödyntävät lähiympäristön laajoja viheralueita. Haagan puron varrelle sijoittuvat Kauppalanpuisto, Puutarhurinlehto ja Tilkanniitty sekä Keskupuiston laajat ulkoilualueet. Puutarhurinlehtoon esitetään rakennettavaksi aluetta tukevia pieniä liikuntapaikkoja kuten jalkapalloviheriöitä. Lisäksi Tilkanniityn alueella on urheilukenttä ja Ruskeasuolla liikuntapuisto. Hyvien liikenneyhteyksien ansiosta alueelta pääsee nopeasti myös esimerkiksi Pirkkolan, Käpylän ja Meilahden liikuntapuistoihin

Rakennukset ja huoneistot

Rakennuskorkeudet ovat ehdotuksessa suurimmillaan Mannerheimintien ja Vihdintien varrella, missä kerrostalot nousevat aluetta liikenteen melulta suojaten yhdeksän kerroksen korkeuteen ja torniaiheiden osalta jopa 17-kerroksisina. Kerrosmäärä laskee portaittain länttä kohti mentäessä, alimmillaan kuuteen kerrokseen. Näin alue kytkeytyy Pikku-Huopalahden matalampan mittakaavaan ja ilta-aurinkoa saadaan myös alueen itäosassa. Porrasmaisella luonteella halutaan viitata yhtäältä suunnittelualueen topografisiin vaihteluihin ja toisaalta arkkitehti Reijo Jallinojan suunnitteleman Terrassitalon (1994) ark-

kitehtuuriin. Porrasteema toistuu paikoin myös kerrostalojen katoilla ja katujen portaitkoissa.

Kerrostalojen julkisivumateriaaleina on Mannerheimintien puolella Taka-Töölön ja Meilahden kaupunkikuvalla tyypillinen eri värein sävytetty rapattu tiili ja Vihdintien puolella Etelä-Haagan materiaalimaan viittaava paikalla muurattu tiili. Muualla alueella on sekä rapattua tiiltä että paikalla muurattua tiiltä. Rappaustekniikkana on kalkkirappaus. Suunnittelualueen länsiosan kapeiden brownstone-tyyppisten kortteleiden osalta julkisivut toteutetaan erivärisin tiilin. Näiden kerrostalojen asuntoihin on ensimmäisen kerroksen osalta omat sisäänkäynnit.

Mannerheimintien ja Vihdintien varrella katot ovat pääosin Töölölle ja Meilahdelle tyypillisiä matalia aumakattoja. Myös tasakatot ovat sallittuja ja on toivottavaa, että katoille etenkin alueen sisäpuolella sijoittuisi kattomaailmaa elävöittäviä yleisiä saunatiloja, kattoterasseja ja viherkattoja. Mannerheimintien ja Vihdintien puolelle kerrostaloihin ei kaupunkikuvallisista syistä rakenneta parvekkeita ja muuallakin parvekkeet on toteutettava joko ranskalaisina parvekkeina tai pieninä ja lasittamattomina töölöläisfunkikselle tyypillisinä amme- tai koppiparvekkeina. Rakennusten julkisivuihin kannustetaan sijoittamaan asuntojen viihtyisyyttä parantavia ja katukuvaa elävöittäviä erkkereitä, jotka niin ikään kytkevät rakennuksia kontekstiinsa.

Kaikissa huoneistoissa valokulmanormiajattelu ei toteudu urbaanin tiivin rakenteen takia. Tämä on tyypillinen piirre Helsingin kantakaupungissa, eikä se aiheuta merkittävää alentumaa asuinvihtyisyydelle. Kerrostalojen pohjoiseen suuntautuvia ikkunoita vastapäätä sijoittuvien kerrostalojen seinät ovat pääosin vaaleita ja hei-

jastavat siten auringonvaloa sisätiloihin. Huoneistot suojataan vilkkaasti liikennöityjen Mannerheimintien ja Vihdintien varrella ikkunoiden ja seinien desibelirakenteilla. Lisäksi liikenteen melua rajoitetaan madalletuilla ajonopeuksilla, kadunvarsipuilla, hiljaisella asfaltilla sekä akustisesti vaimentavilla rappauksilla. Kerrostalojen sisäänottoilma otetaan sisäpihojen puolelta.

Rakennus- ja huoneistosuunnittelua ohjaavat periaatteet ovat monimuotoisuus ja joustavuus. Huoneistot ovat osin loft-tyyppisiä, joita voidaan jakaa, yhdistellä ja sopivat sekä asumiseen että työhön. Asuntojen ja liiketilojen keskimääräinen koko on 70 m², mutta kokovaihtelua on runsaasti.

Ehdotuksessa suunnittelualan kortteihin sijoittuu monipuolinen kirjo erilaisia ja erikokoisia talotyyppisiä sekä hallintasuhteita (omistusasunnot, yksityiset ja julkiset vuokra-asunnot sekä osaomistus- ja asumisoikeus-asunnot). Ryhmärakentamiseen kannustetaan. Asuntokantaan on tarkoitus saada niin perheasuntoja, nuoriso- ja opiskelija-asuntoja kuin senioriasuntojakin.

Asuinkerrostalojen irtaimistokomerot-, pyörävarastot, pesutilat ym. tilat sijoituvat alakellareihin. Huoneistoihin rakennusten kivijalkoihin sijoittuu myymälä-, toimisto- ja työtiloja ja ikkunallisia kellarityötiloja. Näitä tiloja ei saa muuttaa varastokäyttöön. Liiketilat on varustettava katolle saakka ulottuvilla horneilla ja rasvanerottelukaivolla ravintolatoiminnan mahdollistamiseksi. Kivijalkaliiketilojen on ainakin osittain tarkoitus olla taloyhtiöiden omistuksessa, minkä ansiosta yhtiöt saavat niistä jatkuvaa vuokratuloa.

Yhteen alueen suuremmista kivijalkaliiketoista luodaan asukastila, joka on samalla alueellinen verkkokaupan jakelupiste ja uudentyypinen palvelu-hub. Palvelukonseptissa tilaan sijoittuu kahvila- ja kioskiyrittäjä, joka huolehtii myynnistä, asukastilan varauskirjoista ja nettikaupan noutopisteestä, jota varten on mm. tarvittavat tavara- ja kylmäsäilytystilat. Tila palvelee yhä lisääntyvää nettikaupan tavarajakelua ja on alueen asukkaille asukastila ja kohtaamispaikka sosiaalisten verkostojen syntymiselle. Tilassa voi olla mm. erilaisia vuokrattavia erilaisia tiloja (esim. kuntoilu-, sauna-, bändi- ja juhlatilat) ja erilaista kerhotoimintaa.

Pysäköinti ja liikenne

Suunnittelualan katutila on ehdotuksessa ensisijaisesti asumiseen ja kivijalkaliiketeisiin liittyvää käveltävää kaupunkitilaa ja toissijaisesti liikennetilaa. Selvää on, että Vihdintien ja Mannerheimintien varressa myös liikenteellä on keskeinen asema, mutta liikenteen haittavaikutuksia pyritään vähentämään ajonopeuksia alentamalla ja panostamalla jalkakäytävien viihtyisyyteen. Mannerheimintie muuttuu ilmeeltään bulevardikaduksi, jossa on molemmin puolin noin leveät jalkakäytävät, tilaa ravintoloiden terasseille, yhdensuuntaiset pyörätiet, puurivit sekä hiljaisella asfaltilla päällystetty ajokaistatila. Kadun puistomainen bulevardikatunomainen ilme ja uudet tiiviiden kortteleiden julkisivurivistöt muodostavat kantakaupungin uuden pohjoisen reunan ja sisääntulon kaupunkiin sen pääkadulle Mannerheimintielle.

Suunnittelualan sisällä katutilan käyttö priorisoidaan eri liikkumismuotojen osalta seuraavaan tärkeysjärjestykseen: kävely, pyöräily, joukkoliikenne, jakeluliikenne ja henkilöautoilu. Pyörätiet sijoittuvat alueen reunoille Mannerheimintien ja Vihdintien

varten ja alueen sisällä kadunvarsille yhdensuuntaisina. Pyöräpaikoitusta voidaan sijoittaa mm. pihojen leveisiin porttikäytäviin. Alueen sisällä kadut ovat pihakatuja, joissa nopeusrajoitus on 20 km/h. Alueelle ei sijoitu läpiajoa ja autojen ajoyhteys on Mannerheimintieltä. Joukkoliikennepalveluina aluetta palvelee jo olemassa oleva raitiovaununlinja numero 10 sekä lukuisat linja-autolinjat Mannerheimintien varrella. Mahdollisesti tulevaisuudessa toteutuva Hämeenlinnanväylän bulevardisointi merkitsisi todennäköisesti myös raitiovaunukiskojen jatkamista Mannerheimintien ja Korppaanmäentien risteyksestä pohjoiseen tai jopa uuden metrolinjan rakentamista.

Asukas- vierailija- ja asiointipaikoitus sijoittuu keskitettyyn, yksityisesti rahoitettuun ja ylläpidettyyn autopaikotuskeskukseen, jonne on ajoyhteys Mannerheimintieltä. Keskukseen sijoitetaan pysäköintipaikat myös yhteiskäyttöklubin autoille. Keskuksen rakentamiskustannukset on erotettu asuntojen rakentamiskustannuksista ja siten asuntojen osto- ja myyntihinnoista. Autopaikotuskeskuksen kautta voidaan Mannerheimintien liiketilojen osalta pyrkiä järjestämään myös huolto- ja jakeluliikenteen reitit. Suunnittelualueelle voidaan lisäksi sijoittaa lyhytaikaisia jakelu-, nouto- ja huoltoajopaikotusruutuja kadunvarsiliikkeitä ja muuttoa varten. Invapysäköinnille tulee joitakin pysäköintipaikkoja myös katujen varsille. Haaganpuron pysäköintipaikoista toteutetaan aluksi 65% ja loput 35% varauksen turvin myöhemmin mikäli niille on tarvetta.

Kaupalliset ja julkiset palvelut

Alueen tiiviydestä seuraavan korkean asukasmäärän tuoma ostovoima merkitsee sitä, että suunniteltava alue pystyy tarjoamaan kaupallisia lähipalveluita paitsi

asukkailleen, myös ympäröivien alueiden asukkaille. Alueen kaupallista elinvoimaisuutta tukee myös Mannerheimintien itäpuolelle rakentuvan laajan toimistorintaman yritysten henkilökunnan asiointit. Kyseiseen rintamaan on suunniteltu myös hotelleja. Hämeenlinnanväylän mahdollinen bulevardisointi Kehä I:n sisäpuolella tulevaisuudessa nostaa entisestään lähialueen asukas- ja työpaikkamääriä ja tekee suunnittelualan sijainniltaan huomattavasti aiempaa keskeisemmän paikan.

Tavoite on, ettei alue ja sen pääkadut (Mannerheimintie, Vihdintie) ole iltaisin autioituvia ja kuolevia "nukkumalähiönkatuja", vaan elävää kaupunkitilaa, jossa liikkuu ihmisiä eri vuorokaudenaikoina ja jossa on pitkään auki olevia kauppia, kahviloita, ravintoloita ja baareja. Pyrkimys on, että pitkä kadunvarsitila on suunnittelualuetta ja sen naapurialueita palveleva palvelukeskittymä ja jalankulkijalle vaihteleva ja kiinnostava tila liikkua.

Elävän kaupunkitilan synnyttämiseksi Mannerheimintien ja Vihdintien varrelle sijoitetaan 500 + 190 metriä pitkä kadunvarsiliiketilojen lähes katkeamaton jatku-mo. Mannerheimintien varrella maan alle sijoittuu tilaa suuremmille myymälöille, liikuntakeskukselle sekä pysäköinnille näiden tilojen alle. Itä-länsi-suuntaisten katujen varrelle rakennetaan suojaisia jalankulkureittejä, joiden varrelle sijoittuu niin ikään liiketiloja kahviloille ja ravintoloille terasseineen. Liiketiloja esimerkiksi ravintoloille voidaan sijoittaa myös sisäpihojen puolelle. Alueen sisäpuolella liiketiloja sijoittuu etenkin Mannerheimintiestä länteen kuljettaessa ensimmäisen etelä-pohjoinen-suuntaisen kadun ja tälle kadulle viettävien katujen varrelle sekä torien laidalle.

Voimakkaasti kasvava asukasmäärä tukee myös Pikku Huopalahteen aikoinaan suunnitellun kirjaston toteuttamista. Kirjastoa varten alueelle varataan tontti julkiselle rakennukselle alueen torin laidalle. Muihin alueelle sijoittuviin julkisiin palveluihin lukeutuvat päiväkodit sekä ala- ja yläasteen koulu sen yhteyteen sijoittuva nuorisotalo. Keskuspäiväkoti sijoittuu Haaganpurossa katukerrostalon tiloihin sille parhaiten soveltuvaan paikkaan. Koulun osalta kannustetaan ensisijaisesti selvittämään Pikku Huopalahden koulun laajennusmahdollisuutta. Terveysaseman osalta suunnitelma ehdottaa alueellisen terveysaseman rakentamista lähialueille.

Malleja alueen urbaanille asuntokorttelirakentamiselle:

Hevosen kortteliin Einar Flinkenberg suunnitteli 1923–1926 Helsingin suurimman asuintalon Unioninkadun ja Siltavuorenrannan kulmaan. Pikku Naantaliksi kutsutussa talossa asui sotien jälkeen noin 1 500 asukasta, enemmän kuin silloisessa Naantalissa kaupungissa. Oikella Unioninkatu 39, Bertel Liljeqvistin vuonna 1936 piirtämä 10 -kerroksinen funkistyylinen asuinrakennus 1936. Kuvat ©Matti Tapaninen.

Vasemmalla Helsinginkatu 23, Arvi Niiniluoto ja Gunnar Aspelin. Oikealla Helsinginkadun 7-8 kerroksisten asuintalokorttelien rintamaa. Kuvat ©Matti Tapaninen.

Hakaniemen kortteliin 565 sijoittuu kymmenen eri arkkitehdin suunnittelemaa seitsemänkerroksista asuintaloa. Rakennusten runkosyvyys on 15 m ja pihan leveys on 24 m. Korttelissa on n. 400 asuntoa, 750 asukasta 24 000 kem² ja korttelitehokkuus e 4,0. Kuva ©Matti Tapaninen.

Vasemmalla Hämeentie 37, 9-kerroksinen asuintalo. Oikealla Lintulahden, Hämeentie 19, 9-16 kerroksinen asunto- ja toimistokortteli. Kuvat ©Matti Tapaninen.

Vasemmalla kuva bulevardikadusta, Avenue des Champs-Élysées, Pariisi. Ajouradan molemmin puolin sijoittuvat kaksoispuurivit ja leveät jalkakäytävät, lähde Wikimedia Commons. Oikealla brownstone-townhouseja New Yorkin Brooklynista. Kuva ©Timo Hämäläinen. <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Avenue_des_Champs-%C3%89lys%C3%A9es_July_24,_2009_N1.jpg>

Helsingissä harvinaista suurpihakortteliä edustaa neljä Vallilaan 1920-luvulla suunniteltua kookasta asuinrakennusta, joiden sisään sijoittuu puistopihat. Kuva As-Oy Helsingin Nelikulman suurpihakortteli, Sturenkatu 37-41 vuonna 2006 tehdyn peruskorjauksen jälkeen. Kuvat ©Matti Tapaninen.

Tiivissä kaupungissa katot ovat liian arvokkaita, jotta niiden tarjoamia virkistysmahdollisuuksia ei käytettäisi hyväksi. Kuvassa kattoterassirakentamisen mallia New Yorkista. Lähde Wikimedia Commons. <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:New_York_City_view_from_Empire_State_Building_18.jpg>

Gårda Terrass on nykyaikainen esimerkki Ruotsista perheasuntojen toteutuksesta tiiviiseen kortteliin. Lähde: Arkitektbyrån Semrén+Månsson. <<http://www.semren-mansson.se/projekt/garda-terrass>>

Lisää kaupunkia Pikku-Huopalahteen -työryhmä:

Auvinen, Antti , arkk. yo.,

Hämäläinen, Timo, fil. maist., MA,

Norppa, Miika, fil. maist., tohtorikoulutettava

Rantavuori, Juhana, fil. maist., tohtorikoulutettava,

Tapaninen, Matti, arkkitehti SAFA,

Tenkanen, Niilo, maisema-arkkitehti. yo.,

Weckström, Christoffer, tekn. yo.,